

РОЗДІЛ 4 МОВИ НАРОДІВ АЗІЇ, АФРИКИ, АБОРИГЕННИХ НАРОДІВ АМЕРИКИ ТА АВСТРАЛІЇ

УДК 811.581.11

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.30.27>

ВПЛИВ КЛАСИЧНОЇ КИТАЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ НА ФОРМУВАННЯ КОРЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ ТРАДИЦІЇ: ПОШУКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

THE INFLUENCE OF CLASSICAL CHINESE LITERATURE ON THE FORMATION OF KOREAN LITERARY TRADITION: EXPLORING NATIONAL IDENTITY

Костанда І.О.,*orcid.org/0000-0002-2144-5421**кандидат філологічних наук,**доцент кафедри китайської філології**Київського національного лінгвістичного університету*

Стаття є спробою глибокого аналізу впливу китайської літератури на літературну еволюцію та культурну ідентичність Кореї. У контексті українського сходознавства та міжнародних культурних відносин, дане дослідження набуває актуальності, підкреслюючи важливість вивчення культурних зв'язків між азійськими країнами та їх вплив на формування сучасної культурної та літературної ідентичності. Метою цього дослідження є детальний аналіз впливу китайської літератури на корейську літературну традицію на різних етапах історичного розвитку. Для досягнення цієї мети були сформульовані наступні завдання: проаналізувати етапи формування китайської та корейської літературної традиції, дослідити ієрархію системи жанрів в Китаї та Кореї, оцінити значення цього впливу для корейської культурної ідентичності. Дослідження виявляє, що вплив класичної китайської літератури на Корею був тривалим, адаптуючись та трансформуючись протягом різних історичних періодів. Китайські літературні елементи, такі як структура оповіді, літературні мотиви, символи та образи, знайшли своє місце в корейських творах, при цьому зберігши свою унікальність і структуру. Це дослідження також підтверджує, що вплив китайської літератури мав суттєвий вплив на формування корейської культурної ідентичності, збагачуючи її різноманітністю та надаючи значущість. Акцент на впливі китайської літератури на корейську літературну спадщину підкреслює важливість вивчення культурних зв'язків та міжкультурного обміну для належного розуміння еволюції культурної і літературної ідентичності. Отже, дана наукова робота становить важливий внесок у наше розуміння культурних зв'язків і їх впливу на формування літературної традиції і культурної ідентичності, а також акцентує на актуальності вивчення впливу класичної китайської літератури на корейську літературну спадщину в рамках глобальних культурних відносин. Тим самим, дане дослідження сприяє нашому заглибленому розумінню культурних зв'язків і їх ролі у формуванні літературної традиції.

Ключові слова: веньянь, давньокорейська література, давньокитайська література, механізми мислення, крос-культурна взаємодія, літературна традиція.

The research titled "The Influence of Classical Chinese Literature on the Formation of Korean Literary Tradition: Exploring National Identity" represents an in-depth analysis of the impact of Chinese literature on the literary evolution and cultural identity of Korea. Within the context of Ukrainian sinology and international cultural relations, this study gains significance by highlighting the importance of studying cultural connections between Asian nations and their influence on the development of contemporary cultural and literary identities. The objective of this research is to conduct a detailed analysis of the influence of Chinese literature on Korean literary traditions across different historical periods. To achieve this goal, the following tasks were formulated: to examine the stages of the formation of Chinese and Korean literary traditions, investigate the hierarchy of genre systems in China and Korea, and assess the significance of this influence on Korean cultural identity. The study reveals that the impact of classical Chinese literature on Korea has been enduring, adapting and transforming across various historical periods. Chinese literary elements such as narrative structure, literary motifs, symbols, and imagery have found their place in Korean works while retaining their uniqueness and structure. Furthermore, this research confirms that the influence of Chinese literature significantly contributed to the formation of Korean cultural identity, enriching it with diversity and significance. Emphasizing the impact of Chinese literature on Korean literary heritage underscores the importance of studying cultural connections and cross-cultural exchanges for a comprehensive understanding of the evolution of cultural and literary identity. In conclusion, this scholarly work represents a significant contribution to our understanding of cultural connections and their impact on the formation of literary traditions and cultural identities. It also underscores the relevance of studying the influence of classical Chinese literature on Korean literary heritage within the framework of global cultural relations,

thereby enhancing our in-depth comprehension of cultural connections and their role in shaping literary traditions and cultural identities.

Key words: *nyenan*, ancient Korean literature, ancient Chinese literature, thinking mechanisms, cross-cultural interaction, literary tradition.

Постановка проблеми. Літературна спадщина Китаю та Кореї відображає багатий процес взаємодії, який протягом століть відбувався між культурами цих двох країн. Нашу увагу ми зосредили на впливі китайської класичної літератури на формування корейської літературної традиції. Ця стаття присвячена вивченню і аналізу ключових аспектів цього впливу, відкриваючи перед нами багатий світ культурної обміну та спільного розвитку літератури обох народів. Паралельно з цим, ми також розглядаємо формування та пошуки ідентичності в корейській літературі, яка відзначалася своєрідністю і неповторністю під впливом китайських текстів. Ці пошуки ідентичності є важливим аспектом корейського літературного розвитку і відображають багатогранну сутність корейської культури, яка, з одного боку, позичала елементи від Китаю, а з іншого – формувала власний літературний голос. Поглибивши наше розуміння цього процесу, ми розкриємо не лише вплив китайських творів на корейську літературу, але й неперевершену майстерність корейських письменників у створенні своєї унікальної літературної спадщини.

Актуальність теми походить з потреб українського сходознавства у вивченні та розумінні східних культур, які знаходяться на перетині різних історичних, соціокультурних і геополітичних процесів. Розуміння культурних зв'язків в Азії, розвиток академічних досліджень, сприяння культурному обміну та збагачення культурного діалогу – ці аспекти виокремлюють актуальність вивчення впливу китайської літератури на корейську літературну традицію для українського сходознавства. Становлення та розвиток корейської літератури віддзеркалює неперервний процес культурної трансформації та саморозуміння корейського народу. Дослідження історії літературної традиції Кореї, її ієрархії жанрів, формування ідентичності та механізмів мислення стає дуже актуальним у сучасному контексті. В контексті глобалізації та розширення культурного впливу, розуміння та збереження власної літературної спадщини та ідентичності стає завданням критичного переосмислення для корейського суспільства. Поєднуючи аналіз літературних текстів із вивченням культурних, історичних та філософських контекстів, дослідження цієї теми допомагає краще розуміти структуру і розвиток корей-

ської культурної самосвідомості та її вплив на сучасне суспільство.

Постановка завдання. Вплив китайської літературної традиції на становлення корейської літератури та її національної ідентичності досягається розв'язанням таких завдань:

- проаналізувати етапи формування корейської літератури, зокрема вплив на неї китайської літературної традиції у різні періоди;
- визначити ієрархію жанрів у корейській літературі та їхню роль у визначенні національної ідентичності;
- проаналізувати розвиток механізмів мислення в корейській літературі та їх відображення у жанрах різних рівнів;
- висвітлити ключові висновки щодо взаємодії китайської та корейської літературної спадщини та її впливу на корейську національну ідентичність та механізми мислення.

Ця стаття пропонує новий погляд на формування корейської літератури, зосереджуючись на ключовому аспекті її розвитку – впливі китайської літературної традиції. Основною новизною є глибокий аналіз ролі китайського впливу на формування корейської національної ідентичності та розвиток механізмів мислення в різних періодах і жанрах корейської літератури. Стаття також намагається вирізнити унікальність корейської літературної традиції в контексті азійської культури та специфіки її розвитку, порівнюючи її з китайською літературою. Окрім того, вона вказує на еволюцію корейської ідентичності та її відображення в жанрах літератури на різних рівнях, від «вищої» поезії до «нижнього» рівня простонародних повістей та новел. Загалом, новизна статті полягає в глибокому та комплексному дослідженні впливу китайської літературної спадщини на становлення корейської літературної та культурної ідентичності, а також у виокремленні ключових аспектів механізмів мислення, що сприяли розвитку корейської літератури на різних її етапах.

Методи дослідження включають історичний метод, порівняльний аналіз та соціокультурний аналіз. Перший метод дозволяє вивчити історичний контекст та події, що вплинули на розвиток корейської літератури та формування ідентичності. Другий метод спрямований на порівняння корейської та китайської літера-

турних традицій для визначення спільних рис та впливу китайської літератури на корейську. Соціокультурний аналіз дозволяє досліджувати соціокультурний контекст і вплив національних та релігійних факторів на розвиток корейської літератури та формування ідентичності.

Виклад основного матеріалу.

1. Етапи формування класичної літературної традиції Китаю.

У глибоку давнину, особливо у період до VI–V ст. до н. е., на території Китаю виникла своя власна писемна літературна традиція, про що свідчать найдавніші філософські та історичні пам'ятки, датовані саме цим періодом. Поступово відбувалося накопичення та розвиток наративних елементів у різних жанрах, таких як історична, географічна та інша проза, що призводило до створення робіт, які ми можемо віднести до категорії «стародавні оповідання». На час перед династією Цинь (秦朝, 221–206 рр. до н. е.) та під час її правління були закладені основи класичної китайської культури, включно з канонічними текстами та філософськими трактатами (відомі як «经书» та «诸子»), а також розвиток поезії у формі «诗» (з відомими жанрами, такими як «诗经», «雅» та «颂») [6].

За династії Хань (漢朝, 206 р. до н. е. – 220 р. н. е.) відбулося прийняття конфуціанства як офіційної ідеології, що сприяло активному розквіту літературного мистецтва. За періоду Хань розкривалися різні літературні форми, такі як «乐府», «诗», «章», «表», «书», та «记» [4, с. 106]. У III ст. н. е. замість «стародавніх оповідань» стають популярними короткі міфологічні оповідання, що розповідають про зустрічі людини з духами, історичні легенди та анекдоти про відомих особистостей.

До VII ст. спостерігається народження жанру літературної новели, що виявляє потенціал наративних можливостей, які розкриті в оповіданнях про надзвичайні події та біографічних нарисах. Важливо відзначити, що літературна новела використовує літературну мову веньянь, яка відзначається своєрідністю та відмінністю від розмовної мови того періоду.

У VI ст. був скомпільований видатний літературний збірник, відомий як «Венсюань» («文选») або «Чжаомін венсюань» («昭明文选»), який включав поезію і, особливо, видатну безсюжетну прозу. Укладач цього збірника, князь Сяо Тун (萧统, 501–531 рр.), включив до зібрання твори, що відзначалися глибоким вмінням обробляти тематику та мету із вираженням словесної вишуканості [8]. Сяо Тун поділив всі твори за жанрами та встановив жанрову ієрархію, починаючи

з більш художніх і менш пов'язаних із справами (і, відповідно, менш функціональних), і закінчуючи жанрами, що відображали справи та обрядовий контекст. Ця система жанрів поступово розвивалася протягом наступних століть і узагальнилася до IX ст., залишаючи свої основні принципи незмінними.

Літературний ландшафт Китаю VII–X ст. продовжував еволюціонувати паралельно з розвитком жанрів прози та існуючими вже з давніх часів їх безсюжетними формами. Серед цих прозових жанрів були записи видатних та пам'ятних подій, біографії відомих особистостей, вихвалання та осуди, послання та листи співчуття, релігійні та обрядові промови, а також повідомлення, адресовані самому правителю, включаючи відомості про оголошення війни та укази.

Отже, можна сказати, що це була відокремлена система жанрів, яка відображала складну ієрархію феодального суспільства. Ця ієрархія проявлялася у використанні спеціальних зразків та термінів для різних типів біографій, а також у формах виразу співчуття та суму, які залежали від віку та соціального статусу померлого – чи був він старший за автора чи, навпаки, молодший і таке інше. Загалом, існувало понад двісті спеціальних жанрових термінів, які використовувалися в середньовічній китайській безсюжетній прозі.

Кожен із цих жанрів мав власну поетику, і часто вимагав особливого ритму та навіть рими у написанні текстів. Важливо відзначити, що китайці дуже рано розпочали розглядати критерії художності, і цей аспект був осмислений у творчому процесі. Наприклад, за часів династії Тан (唐朝, 618–907 рр.), особливу увагу приділяли поетичним формам (вірші «诗») і публіцистичній літературі [3, с. 91]. Досліджуючи розвиток китайської літератури упродовж історичних епох, необхідно враховувати вплив різних династичних періодів на форму та жанрове розмаїття літературних творів. Аналізуючи цей процес, ми бачимо динаміку та зміни у китайській літературі під час різних династичних періодів, зокрема династії Сун, династії Юань, династії Мін та династії Цін.

За часів династії Сун (宋朝, 960–1279 рр.), був помітний розквіт жанру «ци» (词), що відзначався високою поетичною майстерністю та включав короткі вірші-пісні, які часто виражали почуття кохання. Також за цього періоду активно розвивалися жанр «хуабень» («话本») – розповіді та новели, а також розширювалися публіцистичні форми літератури [5, с. 70].

Період династії Юань (元朝, 1271–1368 рр.) вирізнявся популярністю жанру «цюй» (曲) та

«сіцюй» (戏曲), якими відзначались музичні вистави та театральні виступи. Ці жанри стали важливою частиною театральної літератури та вплинули на розвиток драматичного мистецтва [2, с. 150].

За часів династії Мін (明朝, 1368–1644 pp.), виникли такі жанри, як «складна п'еса» («杂剧») та «роман» («小说»), що відображали різноманіття творчості цього періоду. Також розвивалися публіцистичні форми літератури, сприяючи утворенню різноманітних жанрів і стилів [2, с. 172].

Часи династії Цін (清朝, 1644–1911 pp.) були періодом розквіту жанрів «ши» (诗) та «ци» (词), «сіцюй» (戏曲) та «сяошо» («小说», романи), що охоплювали різні теми та масштаби творчості [2, с. 194]. Також спостерігався подальший розвиток публіцистичних форм літератури.

Ця історична динаміка розвитку літературних жанрів у Китаї свідчить про складність та різноманітність китайської літературної спадщини, яка формувалася під впливом культурних та соціальних змін впродовж віків. Кожен династичний період зробив свій внесок у розвиток літератури та створив унікальні умови для формування різних літературних жанрів та стилів.

2. Етапи формування класичної літературної традиції Кореї.

В давній Кореї література набувала свого вираження через різноманітні форми, такі як казки, міфи і пісні, що передавалися в усній формі. На початку нашої ери, за часів правління династії Хань у Китаї, китайська писемність була інтегрована на території Кореї. Це призвело до розвитку поезії відомої як «ханмун» класичною китайською мовою, і з'явилася поезія «хянга», яка була записана на «іду» (поетичний запис), а також початку розвитку прозових форм. У Кореї, Японії та В'єтнамі використання китайської ієрогліфіки було пов'язано з поширенням етико-релігійних учень, таких як конфуціанство і буддизм. Поширення буддизму в Кореї спочатку було пов'язане з Китаєм, і багато раннях проповідників буддизму були китайцями. Упродовж III–VI ст. у Китаї з'явилися збірки розповідей про дива, цілями яких було доведення існування духів або ілюстрації буддистської ідеї винагороди за гріхи мали цілком прагматичний характер. З IV по XIV століття, буддизм став офіційною державною релігією в Кореї і набув значної популярності [7, с. 64].

Щодо Японії, то до неї буддизм потрапив з Кореї, і корейці відіграли важливу роль у поширенні цієї релігії в цій країні. Цей обмін культурними впливами між Китаєм, Кореєю, і Японією мав великий вплив на розвиток літератури та

релігійних поглядів у регіоні. Буддизм справив значний вплив на культурний розвиток Далекого Сходу, як на сферу поезії, так і на наративну прозу. Важливо зазначити, що ця релігійна течія не лише вплинула на літературні твори, але й внесла унікальну концепцію взаємодії між людиною та природою, яка стала однією з характерних рис східної поезії і прози. Ідеї карми, як системи винагороди за добрі та негідні вчинки живих істот у їхніх різних перевтіленнях, стали не лише ідеологічною основою, але й сюжетним джерелом раннях літературних оповідей на Далекому Сході. Буддистські погляди на земне життя, зокрема тлінність матеріального світу, розуміння кожного відчуття як джерела страждань і ілюзорність життя людини – все це знайшло своє відображення в особливому структуруванні сюжету. Сюжети про життя героїв з усіма їхніми перипетіями та долею були структуровані так, щоб переконати читачів у марність всіх світських бажань і пристрастей, і підкреслити важливість духовного розвитку.

Слід відзначити, що на початку XV ст. народжується новий етап в розвитку літератури в регіоні, пов'язаний із зародженням «хангиль» – корейської фонематичної абетки. Літературні твори, написані корейською мовою сприяли подальшому розквіту національної літератури.

Також у XV ст. в Кореї на світ з'явилася важлива літературна праця, створена Сон Хеоном під назвою «Східний літературний збірник». Цей твір відзначається високим рівнем словесності та піднесеного стилю, проте на його вершині стояв жанр описових поем-фу (赋) [1, с. 190]. Належить зазначити, що в усіх народів цієї частини Азії розвиток повістей траплявся у поетичних формах, зокрема, у формі сюжетних поем. У Кореї, цей жанр розвивався особливим чином, а народна повість, яка складалася з таких поем, відрізнялася від китайських аналогів більш епічним і казковим сюжетним змістом. Література Кореї, пройшовши унікальний культурний шлях розвитку, включала в себе різноманітні жанри, починаючи від повсякденних та побутових оповідань і закінчуючи епічними творами. Ця різноманітність робила її винятковою серед літературних традицій Далекого Сходу. В період формування високої словесності в Японії і Кореї також велике значення приділялося буддистським текстам, різним видам молитовних звернень і філософським роздумам на теми буддизму. Ця впливова релігія також знайшла своє відображення в літературі, вносячи свої унікальні теми та ідеї у культурний контекст регіону.

У XVI–XVII ст. у Кореї, як і у Китаї виникає жанр роману. Романи цього періоду в основному зосереджені на відображенні приватного життя та стають демонстрацією ідей буддистської карми. Прикладами таких романів є «Підстилка з плоті» китайського прозаїка і драматурга XVII століття Лі Юя (李漁, 1610–1680 pp.) та «Сон дев'яти у хмарах» корейського автора Кіма Манджуна (김만중, 1637–1692 pp.) [1, с. 253]. Оскільки ці письменники віддавали перевагу буддистській концепції сприйняття світу, вони намагалися якомога переконливіше ілюструвати свої ідеї, інколи зображуючи людські пристрасті відкрито, а навіть гіпертрофовано та гротескно.

На основі казок, новел та усної народної традиції, у XVII–XVIII ст. у Кореї виник жанр народних повістей. Цей жанр, можливо, мав більшу схильність до епічних та казкових сюжетів, ніж до побутових, як у Китаї. Однак побутові елементи стали переважати у цих творах, імовірно, пізніше, наприкінці XVIII – початку XIX століть. Літературний процес в Кореї був дуже різноманітним та багатограним завдяки впливу різних чинників і історичних періодів. На початку свого розвитку, вплив китайської писемності та культурних традицій створив основу для розвитку літератури, а поява буддизму в Кореї відіграла важливу роль у формуванні літературної ідеоло-

гії. Загалом, корейська література відзначалася своєю унікальністю серед літератур Далекého Сходу та містила як повсякденні оповідання, так і епічні твори, відображаючи різноманітні аспекти культури та суспільства.

3. Ієрархія жанрів китайської літератури та її вплив на корейську літературну традицію.

Первісно корейська література функціонувала двома мовами, і на ранніх етапах розвитку твори, написані корейською та китайською мовами, вважалися рівнозначними та не розрізнялися за ступенем їхньої вишуканості і «благогородства». Ця різниця в уявленнях про мову виникла пізніше: тексти, написані корейською мовою, стали розглядатися як «низькі», у той час як ті, що були написані китайською, – як «високі» (табл. 1). Тут існували тільки певні передбачені мовні привілеї для різних жанрів творів, наприклад, корейська мова використовувалася для текстів, пов'язаних з місцевою культурою, тоді як китайська мова використовувалася для офіційних історичних творів. Зневажливе ставлення до рідної мови, вважаючи її «вульгарною», з'явилося значно пізніше, лише за часів правління династії Чосон (조선, 1392–1897 pp.).

За цього періоду серед ученого стану поширилася думка, що писати корейською мовою можуть тільки простолюдини, а справжня література

Таблиця 1

Категорії літератури в Китаї та Кореї

Розподіл літератури в Китаї	Розподіл літератури в Кореї
<p>1. «Висока література» <i>Загальні характеристики:</i> мовою веньянь (文言), без зображення кохання та побуту, головними функціями літератури були:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вивчення та підтримання державної ідеології (конфуціанські канони та коментаторські тексти): «Канони» (经书) і «коментарі» (注) – це примітки та пояснення для слів та фраз, вони реалізуються у таких формах тексту, як «опис» (传), «примітка» (笺), «пояснення» (解), «стаття» (章), збереження та коментування історії, обслуговування законодавчого апарату («справжня історія» (正史), «каталог літописів» (编年), «реєстровий літопис» (纪事本末), «альтернативна історія» (杂史), «історична критика» (史评), «накази та доповіді» (诏令奏议), «життєпис» (传记), «історичний витяг» (史钞), «хронологічні записи» (载记), «реєстр сезонів» (时令), «географія» (地理), «книжки з управління» (政书), «табелі рангів» (职官), «каталоги» (目录); • висловлення «високих почуттів» в канонічній формі вірша (поезія форми 诗: від канону «Книга Пісень» (дослівний переклад «Канон віршів» «诗经») до поезії доби Тан (唐诗), у формі віршів «фу» (赋, ода, сюжетного типу), «юефу» (乐府); • висловлення критики віршів та обміркування цінності та значущості літератури (есе). <p>2. «Низька література» <i>Загальні характеристики:</i> мовою байхуа (простонародна мова конкретного історичного періоду) (白话), зображення кохання та побуту, призначення літератури – розважати («низька мета»), види:</p> <ul style="list-style-type: none"> • записи про надзвичайне; • новели доби Сун (宋话本) • драми(戏曲, 杂剧) • романи (小说) 	<p>1. «Вища» (елегантна) проза та поезія ханмуном (汉文) В жанровому відношенні повністю співпадає з китайською класифікацією, включаючи буддистську літературу.</p> <p>2. Пхесоль (白说) ханмуном (汉文) Антипод «вищої літератури» китайською мовою.</p> <p>3. Література рідною мовою:</p> <ul style="list-style-type: none"> • «верхній рівень»: поезія (корейський тривірш <i>сиджо</i>, поеми <i>каса</i>). • «Середній рівень»: власна висока проза (щоденники і романи). • «Нижній рівень»: простонародна наративна література (корейські повісті і новели).

може бути створена лише китайською мовою. Проте після появи національного письма, особливо у другій половині правління династії Чосон, багато письменників почали створювати твори як китайською, так і корейською мовами. Деякі навіть звинувачували своїх колег у служінні іншій писемній мові та закликали звернутися до творчості власного народу.

4. Порівняльний аналіз формування і розвитку двох літературних традицій.

У розвитку літературних традицій Китаю та Кореї можна відзначити декілька схожих і відмінних рис. Спочатку обидві країни мали важливі усні літературні традиції, в рамках яких літературні твори передавалися у вигляді казок, міфів та пісень. Проте наступний етап розвитку літератури мав відмінності. Вплив династії Хань з Китаю на Корею призвів до впровадження китайської писемності і сприяв розквіту поезії китайською мовою. Водночас, в Кореї набули розвитку унікальні літературні жанри, відмінні від китайських аналогів.

У Кореї буддизм став офіційною релігією і суттєво вплинув на літературний контекст, сприяючи збільшенню духовності, тоді як Китай переживав періодичні кризи та спади в літературі.

Висока література в Китаї використовує мову веньянь (文言), в Кореї висока література також використовує мову ханмун (漢文), яка ідентична китайській. В обох країнах висока література використовувалася для вивчення та підтримання державної ідеології, збереження історії, обслуговування законодавчого апарату та висловлення «високих почуттів».

Низька література в обох країнах писалася простонародною мовою. У Китаї це була байхуа (白話), а в Кореї – корейська мова. Низька література в обох країнах зазвичай включала зображення кохання та побутові теми. Вона була спрямована для розваги і розповідала про повсякденне життя. Також, слід зазначити, що в Кореї категорія низької літератури рідною мовою була розподілена на декілька рівнів. Розподіл літератури на рівні «верхнього», «середнього» і «нижнього» рівня в корейській літературі може бути пояснений історичним, культурним та соціальним контекстом. Так, як Китай, у ті часи, відіграв важливу роль у культурному розвитку Кореї, китайська літературна традиція та китайська мова були домінуючими в азійському регіоні, тому корейці були під сильним впливом китайської літератури. Це призвело до утворення «верхнього рівня» літератури, який включав твори, що були схожі на класичну китайську літературу. Соціальний

статус авторів і види літературних творів також грали роль у розподілі. На «верхньому рівні» були твори вищого статусу, такі як поезія корейських тривіршів сиджо і поеми каса. «Середній рівень» включав «свою» високу прозу, таку як щоденники і романи, які теж мали значення, але не були такими формальними, як «верхній рівень». «Нижній рівень» об'єднував простонародні повісті та новели, які зазвичай розглядалися, як розважальна література. Також, велике значення мали функції літературних жанрів. «Верхній рівень» був спрямований на вираження високих ідей та значущих цінностей, таких як поезія, яка відображала важливі моменти в історії і культурі. «Середній рівень» може бути спрямований на більш особисті і розповідні аспекти. «Нижній рівень» літератури був розважальним і призначався для масової аудиторії.

Специфічним жанром корейської літератури можна вважати пхесоль (白說), цей вид літератури можна вважати «проміжним» між високою та низькою літературою на ханмуни (класичній китайській мові) [1, с. 302]. Поява цього жанру виконувала важливі функції: так тексти творів жанру пхесоль були написані ханмуном, проте зміст текстів відображав корейську культуру. Твори пхесоль часто містили літературні роздуми, вірші, критику літературних творів, філософські відомості та ін., що відіграло важливу роль у розповсюдженні знань, ідеалів і філософських думок серед населення. Такі тексти створювали можливість обговорення та рефлексії над різними культурними та соціальними аспектами, що допомагало визначати корейську національну ідентичність.

Пошуки корейської національної ідентичності в літературі представляють собою складний та багатшаровий процес, що охоплює своєрідну історію розвитку корейської культури. Становлення національної ідентичності в Кореї можна вивчати, спостерігаючи за цією ієрархією жанрів у літературі. Кожен рівень цієї ієрархії відображає конкретні аспекти і фази еволюції корейської ідентичності, що робить цей процес ще більш заплутаним та захоплюючим вивченням.

Так, категорія «вища» література ханмуном та буддистська література були майже ідентичними з китайською літературою, оскільки використовували китайську мову та відзеркалювали китайські літературні конвенції. Хоча буддистська література могла мати специфічні корейські риси, головним чином вона відзеркалювала традиції і вчення з Китаю. Тому рівень ідентичності в цих жанрах менший порівняно з іншими рівнями. Обидва жанри використовували китайську мову,

що призвело до високої ступеня ідентичності з китайською літературою. Китайська мова була інструментом вираження, спільним для Китаю і Кореї. Буддистська література віддзеркалювала власну доктрину та вчення, які мали свої коріння в Індії та Китаї. Це призводило до відчуття спільності із сусідніми культурами і мало обмежений простір для вираження корейської національної ідентичності.

Жанр пхесоль (ханмуном) відзначався своєю відмінністю від китайської літератури, акцентуючись на корейській мові та культурній специфіці. Цей жанр був антиподом китайської класичної літератури, і краще віддзеркалював корейську ідентичність і специфіку. Пхесоль висвітлював питання, специфічні для корейської культури, такі як корейські міфи і легенди, історія та традиції. Це робило його більш ідентичним з корейською культурою.

Література рідною мовою, яку представлено на вищому рівні (поезія), відзначається використанням корейської мови, такої як корейські тривірші сиджо та поеми каса. Ці тексти відображають корейську лексику та граматику та виражають специфічні теми та культурні аспекти Кореї. Це сприяє більш ефективному вираженню корейської ідентичності через літературу на рідній мові. Іншими словами, поезія на корейській мові використовує мовні та культурні особливості Кореї для вираження корейської ідентичності, що робить її надзвичайно важливою для корейців.

«Середній рівень» (вища проза), така як щоденники та романи, написана корейською мовою, надавала авторам можливість висловлювати свої унікальні голоси та погляди, одночасно залишаючи коріння в корейській мові та культурних темах. Це призводило до більшої ідентичності, але меншої специфічності. З мовної точки зору, вища проза також використовувала корейську мову, проте вона могла бути більш відкритою для впливів інших культур завдяки різноманітній тематиці та стилістичним прийомам. Щодо ідентичності, рівень ідентифікації у вищій прозі був помірним, оскільки вона включала специфічні корейські елементи, але також могла вражати іншими культурними впливами.

«Нижчий рівень» літератури, який охоплює проstonародну повість та новели, ретельно досліджує корейський побут, життєві теми і соціальні структури. Це є надзвичайно важливим аспектом вираження корейської національної ідентичності через словесну творчість. За засобами виразності, проstonародна література спирається на корейську мову, що робить її найбільш ідентичною для

корейського читача. Вона не лише створює живописні портрети корейського побуту і життя селян, але й відображає різні аспекти корейської культури. Таким чином, оцінка рівня ідентичності для проstonародної літератури є високою, оскільки вона на найкращий спосіб передає корейську національну культуру та менталітет.

Висновки. Пошуки національної ідентичності у корейській літературі відображають процеси адаптації до різних культурних впливів та спроби знайти спільні цінності та унікальність корейського суспільства. Ці пошуки ідентичності відбувалися з використанням різних механізмів мислення, таких як філософія, мова, мистецтво і релігія, що в результаті сприяло створенню багатогранної та багатогранної корейської літературної традиції.

На підставі аналізу ролі китайського впливу в процесі формування ідентичності в корейській літературі можна зробити наступні конкретні висновки:

1. Китайський вплив на корейську літературу:

- На ранніх етапах розвитку корейської літератури, особливо в період династії Хань в Китаї, корейська література сильно спиралася на китайську літературну традицію. Це включало в себе використання китайської писемності та жанрів.

- Буддизм, вперше порاپив в Корею з Китаю, також приносив з собою китайські текстові структури та ідеї, що вплинули на корейську літературу.

2. Роль китайського впливу в формуванні ідентичності:

- Китайський вплив надав корейцям доступ до багатьох аспектів вищої китайської культури та літератури. Проте це також призвело до питання про власну національну ідентичність корейського народу.

- Національна ідентичність корейців формувалася через взаємодію та діалог з китайським впливом. Корейська література виступала як засіб вираження корейських цінностей, традицій і ідентичності попри сильний китайський вплив.

3. Жанрова ієрархія та китайський вплив:

- Корейська літературна ієрархія включала в себе категорії, які були схожі на китайські жанри вищого стилю, але вони пристосовувалися до корейської мови та тематики, відображаючи унікальні аспекти корейської ідентичності.

- Поступово корейська література розвивалася в унікальному культурному контексті, де вищі стилі китайської літератури поєднувалися з корейськими традиціями та цінностями.

4. Формування ідентичності через механізми мислення:

- Механізми мислення, такі як раціональний, асоціативний та бінарний типи мислення, використовувалися у корейській літературі для вираження різних аспектів корейської ідентичності.

- Китайський вплив сприяв впровадженню раціонального мислення та ідеї про винагороду за добро і зло, що стали ключовими аспектами корейської літературної рефлексії.

Отже, китайський вплив в корейській літературі відіграв важливу роль у формуванні корейської національної ідентичності, але ця ідентичність розвивалася в контексті діалогу та взаємодії з китайською культурою та літературною спадщиною. Корейська література стала унікальним виразом корейської ідентичності та спадщини, де різні культурні традиції були використані для вираження багатогранних аспектів корейської культури та суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. A History of Korean Literature / Lee Peter H. (Ed.), Cambridge: Cambridge University Press, 2003. 580 p.
2. The Columbia History of Chinese Literature / Mair Victor H. (Ed.), New York: Columbia University Press, 2010. 1368 p.
3. 周成华. 唐朝文学观止. 吉林: 吉林大学出版社, 2010. 473 页.
4. 周成华. 汉朝文学观止. 吉林: 吉林大学出版社, 2010. 420 页.
5. 孙望, 常国武. 宋代文学史. 北京: 人民文学出版社, 1996. 280 页.
6. 沈海波. 略论秦代文学发展的进程与特点. 河南社会科学. 2010. 3. 頁 26–32.
7. 邱明洲. 中国佛教史略. 四川: 四川省社会科学院出版社, 1986. 183 页.
8. 黄庚. 《文心雕龙》与《昭明文选》中诂文的选文比较. 鞍山师范学院学报. 2016. 18(1). 頁 45–51.